

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 8. juuli 2019
(OR. en)

11057/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2019/0104(NLE)

SCH-EVAL 117
VISA 149
COMIX 350

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 8. juuli 2019

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 10379/19

Teema: Nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2018. aastal **Eestis ühise viisapoliitika** valdkonnas Schengeni *acquis'* kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist

Delegatsioonidele edastatakse lisas 8. juulil 2019 toimunud nõukogu istungil vastu võetud nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse soovitus, mis käsitleb 2018. aastal Eestis ühise viisapoliitika valdkonnas Schengeni *acquis'* kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist.

Vastavalt nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 15 lõikele 3 edastatakse soovitus Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele.

Nõukogu rakendusotsus, milles esitatakse

SOOVITUS,

mis käsitleb 2018. aastal Eestis ühise viisapoliitika valdkonnas Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamise käigus tuvastatud puuduste kõrvaldamist

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrust (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelvalvemehhanism Schengeni *acquis*' kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee,¹ eriti selle artiklit 15,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva otsuse eesmärk on soovitada Eestile parandusmeetmeid, et kõrvaldada puudused, mis tuvastati 2018. aastal ühtse viisapoliitika valdkonnas Schengeni *acquis*' kohaldamise hindamise käigus. Pärast hindamist võeti komisjoni rakendusotsusega C(2019) 750 vastu aruanne, milles käsitletakse järeldusi ja hinnanguid ning loetletakse hindamise käigus kindlaks tehtud head tavad ja puudused.
- (2) Eesti konsulaatide töötajate vahetusprogramm on väga kasulik koolitusmeede ja äramärkimist vääriv hea tava, mille varal tagada Schengeni *acquis*' sidus rakendamine ühise viisapoliitika valdkonnas.

¹ ELT L 295, 6.11.2013, lk 27.

- (3) Arvestades seda, kui oluline on järgida Schengeni *acquis*'d, eriti sätteid, mis on seotud väliste teenuseosutajate järelevalve, andmekaitse ja andmeturbe, taotlejatele asjakohaste ruumide tagamise, otsustusprotsessi ja viisainfosüsteemiga, tuleks esmajärjekorras rakendada alltoodud 8., 11., 13., 17., 19., 25., 27., 30., 33., 34., 36., 42., 44., 45. ja 47. soovitus.
- (4) Käesolev otsus tuleks edastada Euroopa Parlamendile ja liikmesriikide parlamentidele. Määruse (EL) nr 1053/2013 artikli 16 lõike 1 kohaselt peab Eesti koostama kolme kuu jooksul alates otsuse vastuvõtmisest tegevuskava, milles loetletakse kõik soovitud hindamisaruandes nimetatud puuduste kõrvaldamiseks, ning esitama selle tegevuskava komisjonile ja nõukogule,

SOOVITAB JÄRGMIST:

Eesti peaks

Üldine

1. kaaluma võimalust võtta üldsuse teavitamisel kasutusele rohkem tsentraliseeritud lähenemisviis, mida kavandati 2017. aastal ning millega oleks tagatud, et üldsusele antakse selget, ammendavat ja sidusat teavet, ning võtma nõuetekohaselt arvesse viisataotlejate konkreetsete kategooriate (näiteks liikuvate ELi/EMP kodanike pereliikmed) suhtes kohaldatavaid sätteid;
2. tagama, et juhul kui taotlus lükatakse tagasi SISis saadud päringutabamuse tõttu, oleks keeldumisest teatamise vormile alati märgitud liikmesriik; kaaluma riikliku süsteemi uuendamist, et kuvada seda teavet regulaarselt viisaotsuste tegijatele;
3. vältima iseliimuvate märkmepaberite kasutamist selleks, et märkida üles ja edastada olulist teavet taotluse kohta; kaaluma võimalust kasutada selleks otstarbeks oma IT-süsteemi märkuste funktsiooni;

4. tagama, et viisaotsuste tegijad võtaksid elatusvahendite piisavuse hindamisel arvesse oma riigi võrdlussummat;
5. kaaluma võimalust lisada viisakleebiste väljastamine üksikutele töötajatele elektroonilise jälgimise süsteemi;
6. juhtima kõigi töötajate tähelepanu õigusaktidele ja parimatele tavadele, mis kehtivad dokumenti kantud viisakleebiste kehtetuks tunnistamise kohta;
7. konsulteerima oma riikliku andmekaitseasutusega ja ajakohastama vajaduse korral taotluses esitatud andmekaitseteadet;
8. tagama, et konsulaat võtaks kõik vastuvõetavad taotlused vastu ja et need kantakse viivitamata viisasüsteemi, isegi juhul, kui puuduvad täiendavad dokumendid või koopiad;

IT-süsteemid

9. kaaluma eesti keele õppe korraldamist kõigile tehnilistele töötajatele, kes riiklikku viisasüsteemi kasutavad;
10. kaaluma oma riikliku viisasüsteemi muutmist selliselt, et see kuvaks esimesena ülevaadet keeldumise põhjustest, mitte aga viidet õigussättele;
11. kohandama oma riiklikku süsteemi selliselt, et vältida kord juba tühistatud viisa teistkordset tühistamist VISis;
12. kohandama oma riiklikku viisasüsteemi selle tagamiseks, et teeninduslaua töötajal on vaja kõik väljad täita ainult üks kord, kui ta alustab taotluse loomist algusest peale (st seda ei laadita alla veebis olevast taotluste andmebaasist);
13. vaatama läbi oma riikliku rakenduse kasutajaõiguste korra, nii et juurdepääs tundlikele funktsioonidele oleks ainult piiratud arvul nõuetekohaselt volitatud töötajatel; tehniliste töötajate puhul peaks otsing VISis piirduma võimalusega luua linke käsitletava taotlusega;

14. kõrvaldama riikliku viisasüsteemi väikesed programmivead ja ootamatu käitumise, ennekõike vältimaks otsuste muutmist selliste protsesside kaudu, mis ei ole selleks otstarbeks ette nähtud;
15. kaaluma oma riikliku süsteemi ajakohastamist selliselt, et taotlust ei oleks võimalik valideerida ja VISi saata, kui mõnel vabatekstiväljal on erimärke;
16. muutma oma viisasüsteemi selliselt, et konsulaarasutused saaksid hõlpsalt välja sorteerida neid puudutavad VIS Maili sõnumid;
17. muutma elektroonilist taotlusvormi, et see vastaks ühtsele taotlusvormile;
18. tagama, et igas taotlustoimikus oleksid olemas kõik kohustuslikud andmed; kaaluma oma riikliku süsteemi muutmist selliselt, et taotlust ei oleks võimalik valideerida ja VISi edastada, kui ükskõik milline seadusekohaselt nõutud väli puudub või on tühi;
19. tagama, et kavandatud saabumis- ja lahkumiskuupäev kantaks alati selleks ettenähtud väljale; Eesti peaks väliseid teenuseosutajaid instrueerima ja teavitama taotlejaid sellest, et kõnealuseid välju ei tohi kasutada viisa soovitud kestuse märkimiseks;
20. kehtestama oma riikliku süsteemi suhtes kehtiva andmesäilituskorra ja pidama selle korra üle nõu riikliku andmekaitseasutusega; Eesti peaks nimetatud korra kohaselt andmeid regulaarselt kustutama;

Saatkond/viisaosakond Astanas

21. täiendada ja parandama saatkonna veebisaidil üldsusele esitatavat teavet, et ingliskeelne ja venekeelne tekst sisaldaksid sama teavet (näiteks liikuvate ELi/EMP kodanike pereliikmete kohta);
22. hindama sõrmejäljeskaneerimissüsteemi toimimise tõhusust, et vähendada taotlejate ooteaega;

23. kaaluma täiendavaid meetmeid töötajate koolitamiseks;
24. tagama, et saatkonnas oleks olemas väljastatud viisa tühistamiseks vajalik tempel;
25. tagama piiratud liikumisvõimega isikutele juurdepääsu viisaosakonnale, näiteks võttes selliseid taotlejaid vastu saatkonna esimesel korrusel;
26. tagama, et viisaosakonna külastamisel läbitavaid ruume hoitakse korras ja koristatakse regulaarselt;
27. tagama ooteruumis küllaldase õhutuse;
28. looma asjakohase süsteemi viisataotluste esitamise ja reisidokumentide tagastamise voogude haldamiseks (nt vastuvõtuaegade broneerimise süsteem) või kasutama elava järjekorra / järjekorranumbrite süsteemi;
29. kaaluma teise vastuvõtulaua või -ruumi sisseseadmist esimesel korrusel;
30. suurendama tundlike dokumentide säilitamise turvalisust, eriti öösel; hoidma kasutamata viisakleebiseid öösel seifis;
31. tagama, et taotlejad esitaksid alati sellised täiendavad dokumendid, mis vastavad Kasahstani puhul kohaldatavale ühtlustatud loetelule; kõik nõuete täitmisest vabastamise põhjused tuleks selgelt dokumenteerida;
32. tagama, et täiendavad dokumendid oleksid tõlgitud sõltumatute ja tunnustatud tõlkijate poolt;
33. tagama, et saatkond hindaks kõikide taotluste puhul (v.a liikuvate ELi/EMP kodanike pereliikmete taotlused) põhjalikult ränderiski ja taotleja sotsiaal-majanduslikku seisundit tema elukohariigis, ennekõike vaadates põhjalikult ja riiklikest päringuandmetest lähtumata läbi täiendavad dokumendid;

34. tuletama konsulitele meelde, et arvamus, mis saadakse riikliku päringusüsteemi kaudu siseministeeriumi ametitelt, ei vabasta neid lõplikust vastutusest hinnata enne taotluse kohta otsuse tegemist põhjalikult rände- ja julgeolekuriski; vajaduse korral tuleks taotlejad enne otsuse tegemist vestlusele kutsuda;
35. vältima 90päevase kehtivusega mitmekordsete viisade tühistamist, kui taotlus uue viisa saamiseks esitatakse vähem kui kolm kuud enne kehtiva viisa kehtivusaja lõppu; selle asemel peaks väljastatava uue viisa kehtivusaeg algama olemasoleva viisa kehtivusaja lõppedes ja viisaomanikule tuleks teatada, et ta saab olemasolevat viisat endiselt piiriületuseks kasutada;
36. tagama, et viisaametnikud kontrolliksid passi löödud sisse- ja väljasõidutempleid, et teha kindlaks võimalikud viibimisaja ületamised, eriti sageli reisivate isikute puhul;

Konsulaat/viisaosakond Peterburis

37. tegema välisele teenuseosutajale üleandeks korrigeerida ja ajakohastada veebisaite ja teabetrükiseid;
38. tegema välisele teenuseosutajale ülesandeks ajakohastada oma kontrollnimekirja, et see oleks täielikult kooskõlas täiendavate dokumentide ühtlustatud loeteluga, ja võtma nõuetekohaselt arvesse konkreetsete viisataotlejate kategooriate (nt ELi/EMP kodanike pereliikmed) suhtes kohaldatavaid sätteid;
39. tegema välisele teenuseosutajale ülesandeks teatada taotlejatele nõuetest, mis puudutavad ühtlustatud loetelus nimetatud dokumente ülalpidamise kohta;
40. tegema välisele teenuseosutajale ülesandeks võtta vastu kõik vastuvõetavad taotlused, mille puhul Eesti on pädev liikmesriik; väline teenuseosutaja võib teavitada taotlejat täiendavate dokumentide puudumisest ja selle võimalikest tagajärgedest; samas puudub neil pädevus soovitada sõnaselgelt taotlus esitamata jätta;

41. tegema välisele teenuseosutajale ülesandeks kas taunida seda, kui taotlejad kasutavad taotlusvormi loomiseks Eesti veebipõhist taotluskeskkonda, või siis võtta kõiki andmekaitsepõhimõtteid asutades kasutusele protsess, mis võimaldab välisel teenuseosutajal andmeid Eesti veebipõhisest taotluste andmebaasist alla laadida;
42. tegema välisele teenuseosutajale ülesandeks kasutada toimikute ja reisidokumentide transpordiks konsulaadist välisele teenuseosutajale ja vastupidi tugevaid ja turvaliselt lukustatud konteinereid, kaste või kohvreid;
43. tagama, et väline teenuseostaja hoiaks esitatud taotlusi ja passe öösel alati seifis või turvakambris;
44. tagama väliste teenuseosutajate igakülgse järelevalve, muu hulgas piirkondlikes kontorites, võimaluse korral koostöös teiste samu teenuseosutajaid kasutavate liikmesriikidega;
45. tegema välisele teenuseosutajale ülesandeks kustutada kõik taotluse andmed (sh biomeetrilised andmed) kohe, kui andmed on konsulaadile edukalt edastatud, nagu on ette nähtud viisaeeskirja sätetega;
46. tagama, et välise teenuseosutajaga sõlmitud leping oleks taotluse andmete kustutamise osas kooskõlas õigusliku alusega;
47. tagama, et ükski välise teenuseosutaja käitav veebipõhine taotlusportaal ei võimaldaks välise teenuseosutaja töötajatel pääseda juurde viisataotluste andmetele, välja arvatud juhul, kui taotleja esitab taotlust, näiteks kasutades kordumatut, ainult taotlejale teadaolevat tunnust;
48. tegema välisele teenuseosutajale ülesandeks kontrollida ainult seda, et taotlusvormil oleks allkiri mõlemal selleks ettenähtud väljal, ja mitte nõuda täiendavaid allkirju;
49. andma välisele teenuseosutajale korralduse nõuda taotlejalt ainult üht fotot;
50. tagama, et väline teenuseosutaja maksaks viisatasu taotlejale tagasi, kui taotlus tunnistatakse vastuvõetamatuks või kui Eesti ei ole pädev liikmesriik;

51. korrigeerima ja ajakohastama konsulaadi veebisaidi venekeelset versiooni ja konsulaadis kättesaadavaid venekeelseid teabetrükiseid;
52. tagama asjakohased viidad taotlejate juhatamiseks sissepääsu juurest konsulaadi viisaosakonda;
53. tagama, et taotleja esitaksid alati sellised täiendavad dokumendid, mis vastavad Venemaa puhul kohaldatavale ühtlustatud loetelule; kõik nõuete täitmisest vabastamise põhjused tuleks selgelt dokumenteerida;
54. kaaluma võimalust kasutada tagasilükatud taotluste arhiveerimise suhtes ühtset lähenemisviisi selliselt, et keeldumisest teatamise vormi koopia säilitatakse kas kõigi tagasilükatud taotluste või mitte ühegi tagasilükatud taotluse puhul.
55. andma taotlejatele võimaluse saada vastuvõtuaeg konsulaadis mõistliku aja jooksul, pidades silmas üldreeglina kehtivat kahenädalast ooteaega ja põhimõtet, et olemas on võimalus pöörduda otse konsulaati; tagama, et liikuvad ELi/EMP kodanike pereliikmed saaksid vastuvõtuaja kohe;
56. tegema teabelehes parandused, et kajastada lubatud viibimisaja suhtes kehtivaid sätteid, mis on kehtestatud Schengeni *acquis*'ga.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja
